

प्रमाणानि --- कोराड सुब्रह्मण्यः

	दर्शनम्	संख्या	प्रमाणानि
१	यजुर्वेदः	४	स्मृतिः, प्रत्यक्षम्, ऐतिह्यम्, अनुमानः(तैत्तिरीयरण्यकम् - अरुणम्)
२	मनुस्मृतिः	३	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, शाब्दम्
३	रामायणम्	६	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, उपमानम्, शाब्दम्, अर्थापत्तिः, अभावः(रामायणम् 3-72-8)
४	चार्वाकाः	१	प्रत्यक्षम्
५	वैशेषिकाः	२	प्रत्यक्षम्, अनुमानम् (केचन शाब्दमपीच्छन्ति)
६	सांख्याः/योगिनः	३	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, शाब्दम्
७	नैयायिकाः	४	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, उपमानम्, शाब्दम्
८	मीमांसकाः भाट्टाः	६	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, उपमानम्, शाब्दम्, अर्थापत्तिः, अनुपलब्धिः
९	मीमांसकाः प्राभाकराः	५	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, उपमानम्, शाब्दम्, अर्थापत्तिः
१०	अद्वैतवेदान्तिनः	६	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, उपमानम्, शाब्दम्, अर्थापत्तिः, अनुपलब्धिः
११	वैयाकरणाः	११	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, शाब्दम्, अनुमानम्, अर्थापत्तिः, अभ्यासः, अदृष्टम्, प्रतिभा, अनुपलब्धिः, प्रत्यभिज्ञा, कोशः
१२	बौद्धाः	२	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्
१३	जैनाः	६	प्रत्यक्षम्, परोक्षम् – स्मृतिः, प्रत्यभिज्ञानम्, ऊहा, अनुमानः, आगमः
१४	पौराणिकाः	८	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, अनुमानम्, शाब्दम्, अर्थापत्तिः, अनुपलब्धिः, सम्भवः, ऐतिह्यम्
१५	तान्त्रिकाः/भरतः	९	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, अनुमानम्, शाब्दम्, अर्थापत्तिः, अनुपलब्धिः, सम्भवः, ऐतिह्यम्, चेष्टा
१६	आनन्दतीर्थाः	२	प्रत्यक्षम्, शब्दः (अनुमानं तु, श्रुत्यनुसारित्वेन प्रमाणम्, न तु स्वतन्त्रम्)
१७	बल्लभाः	४	(अलौकिके विषये) वेदः, ब्रह्मसूत्रम्, भगवद्गीता, श्रीमद्भागवतम्
१८	व्यवहारशास्त्रज्ञाः	२	मानुषम्, दैवम्
१९	विशिष्टाद्वैतिनः	३	प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, आगमः

२०	आयुर्वेदे	४	आप्तोपदेशः, प्रत्यक्षम्, अनुमानम्, युक्तिः
----	-----------	---	--

तस्मादज्ञाततत्त्वार्थज्ञानसाधनमेव नः।
 प्रमाणमिति निर्णीतं तद्विशेषनथ ब्रुवे॥
 प्रत्यक्षमनुमानं च शाब्दं चोपमितिस्तथा।
 अर्थापत्तिरभावश्च षट्प्रमाणानि मादृशाम् ॥
 चार्वाकास्तावदेकं द्वितयमपि पुनर्बौद्धवैशेषिकौ द्वौ
 भासर्वज्ञश्च सांख्यस्त्रितयमुदयनादयाश्चतुष्कं वदन्ति।
 प्राहुः प्राभाकराःपञ्चकमपि च वयं ते'पि वेदान्तविज्ञाः
 षट्कं पौराणिकास्त्वष्टकमभिदधिरे संभवैतिहययोगात्॥ मानमेयोदयः।
